

30.11.2018

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 13.11.2018: MMM23:00/2015

Kansallisen metsästrategia 2025:n päivitys**Suomen metsäpolitiikan pitkä linja**

Teollisuusliitto pitää Kansallisen metsästrategian 2025 päivitystä tarpeellisena, ja ehdotusta pääpiirteissään onnistuneena. Metsät ovat Suomen kansallisvarallisuutta, joiden kestävä hyödyntämisen tulee olla jatkossakin elinkeinopolitiikkamme ytimessä. Suomen metsä- ja teollisuuspolitiikan pitkä linja on ollut kyky yhdistää taloudellinen kasvu ja hyvinvointi teknologiseen kehitykseen, ympäristön kunnioittamiseen ja jatkuvasti parantuvaan resurssitehokkuuteen. Muuttuva toimintaympäristö kannustaa jatkamaan metsäpolitiikkaa tämän pitkän linjan menestyksestä ammentaen.

Strategian visio korostaa metsistä saatavaa monipuolista hyvinvointia ja sitä, että metsät tarjoavat ratkaisuja ihmisten ja yhteiskunnan tarpeisiin. Metsäpolitiikalla luomme edellytyksiä metsiin perustuvalla kasvavalla ja vastuullisella bio- ja kiertotaloudelle ja nykyistä monipuolisemmalle hyvinvoinnille.

Toimintaympäristön muutos korostaa tarvetta vahvistaa entisestään kestävyyskokonaisuutta turvaamista ja yhteen sovittaa taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyys näkökulmat.

Sosiaalinen kestävyys sisältää työllisyyden sekä työhyvinvoinnista ja osaamisen ajantasaisuudesta huolehtimisen sekä metsien monipuolisen virkistys- ja hyvinvointikäytön turvaamisen.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen korostuvat

30.11.2018

Ilmastonmuutoksen hillintä edellyttää fossiilisten raaka-aineiden ja tuotteiden sekä fossiilisen energian käytön pikaista vähentämistä. Metsien rooli on tässä suhteessa tärkeä ja monipuolinen. Metsät voivat toimia hiilinieluinä, mutta samalla niiden olisi tuotettava uusiutuvia vaihtoehtoja fossiilisista raaka-aineista eroon pääsemiseksi.

Lisäksi on otettava huomioon, että jos esimerkiksi Suomi tai Euroopan unioni päättäisi rajoittaa metsien kestävästä hyödyntämisestä puutuotteiksi, se ei todennäköisesti vähentäisi näiden tuotteiden kysyntää maailmanmarkkinoilla. Tuotteet valmistettaisiin vain muissa maissa ja alueilla, joissa tuotannon kestävyys on todennäköisesti keskimäärin heikompi kuin EU:ssa. Tämä lisäisi hiilidioksidipäästöjä jo lyhyelläkin aikavälillä.

Metsien kasvun vahvistaminen onkin pitkällä aikavälillä paras tae puun käytön kestäväälle lisäämiselle. Metsien kasvun lisääminen vastaa myös ilmastopolitiikan haasteisiin, sillä hoidettu metsä sitoo hiiltä parhaiten ja mahdollistaa metsien hiilivarannon kasvun. Terveet ja hyvin kasvavat metsät sitovat eniten hiiltä, kun taas sairaat, lahoavat ja palavat metsät päästävät sitä ilmakehään.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden, kuten kivihillen, kieltäminen tai käytön vähentäminen sekä päästöoikeuden hinnan nousu lisää puupolttoaineiden kysyntää entisestään.

Tavoite fossiilisten raaka-aineiden korvaamiseen uusiutuvilla näkyy myös pakkaus- ja tekstiili- ja kemianteollisuudessa puupohjaisten ja biohajoavien tuotteiden kasvavana kysyntäpotentiaalina. Puurakentamisella on lisääntyviä mahdollisuuksia esimerkiksi asunorakentamisessa. Puurakentaminen ja puutuotteet sitovat hiiltä pitkäaikaisesti.

Alan houkuttelevuuteen panostettava, harmaa talous kuriin

Koulutuspolitiikassa on huolehdittava koko metsäsektorin riittävästä koulutustarjonnasta sekä muistettava myös parempina aikoina panostaa alan vetovoimaan ja markkinointiin työvoiman saannin turvaamiseksi.

Konenäkö ja robotisaatio sekä lisääntyvä paikkatieto ja eri tietoaaineistojen yhdistäminen tulevat tehostamaan puunhankintaa. Metsän uudistamisessa ja taimikonhoidossa suuret teknologiset uudistukset eivät ole yhtä todennäköisiä. Tiettyjen metsänhoito- ja metsänparannustöiden säilyminen työvoimaintensiivisinä turvaa monen metsästä elantonsa saavan työpaikan, mikä voidaan nähdä yhtenä metsätalouden sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä ylläpitävänä tekijänä.

Metsäalan yrittäjyyden suurin kasvupotentiaali on suunnittelu- ja neuvontapalveluissa, luontomatkailussa, luonnontuotealalla sekä metsien hoitoon liittyvissä palveluissa. Metsäalan murros lisää alan työntekijöiden ja yrittäjien osaamistarpeita. Tärkeimpinä osaamistarpeina voidaan todeta olevan itsensä johtaminen sekä liiketoimintaosaaminen ja tuotestaminen.

Motivoituneet työntekijät ovat alan vahva kilpailuvaltti, joten henkilöstön työhyvinvointi ja osaamisenajantasaisuus on varmistettava. Kausivaihtelun vähentäminen on esimerkki keinosta parantaa henkilöstön työhyvinvointia.

Poliittisessa päätöksenteossa tulee kiinnittää huomio harmaan talouden torjuntaan, joka myös metsäalalla on konkreettinen uhka ja rasite terveelle yrittäjyydelle. Metsähallituksen

30.11.2018

tulosohjauksessa tulee kiinnittää huomio urakanantajan valvontavelvollisuuteen metsäalan urakoiteja hankittaessa. Työllisyyden edistämiseksi tulee olla suurempi painoarvo, yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden joukossa.

Suomen metsävarojen hoito ja monimuotoisuus

Strategian kohdassa 2.11 (s.22) todetaan, Suomessa on yhteensä lähes 1,8 miljoonaa hehtaaria taimikoita tai nuoria metsiä, joissa taimikonhoito tai ensiharvennus on myöhässä metsänhoidon suositusten näkökulmasta. Kasvun lisääntyminen kasvattaa hakkuumahdollisuuksia ja lisää metsien käytön muita mahdollisuuksia. Ilman aktiivista metsänhoitoa pitkään jatkunut metsien kasvun lisääntyminen pysähtyy. Nuorten metsien ylitiheys hidastaa ainespuun järeytymistä ja rajoittaa tulevaisuuden hakkuumahdollisuuksia. Taimikon varhaishoitoa ja nuorten metsien hoitoa tulisi tehdä kaksinkertaisilla pinta-aloilla nykyisiin toteutuneisiin pinta-aloihin verrattuna. Metsänhoitotöihin olisi siis saatava nopeasti lisää työvoimaa, jotta tulevaisuuden metsien hakkuukertymät voidaan hyödyntää.

Myös sirpaleinen metsien omistusrakenne on iso haaste metsän kasvamisen ja hyödyntämisen kannalta. Koska valtiontaloutta uhkaa edelleen väestön ikääntymisestä seuraavien kulujen kasvu, pelkästään tuki-instrumenttien varaan metsänhoitoa ei voida tulevaisuudessa rakentaa. Olisikin selvitettävä huolellisesti se vaihtoehto, että metsäverotusta kehitettäisiin siten, että se kannustaisi metsien jatkuvaan hoitoon. Pinta-ala perusteisen metsäverotuksen aikana nykyisenkaltaisia ongelmia nuorten metsien hoidossa ei esiintynyt.

Luonnonvarakeskus Luken mukaan Suomen metsät kasvavat nopeammin kuin niitä hakataan, vaikka tuloillaan on hakkuiden ennätysvuosi. Luken arvioi, että tänä vuonna hakkuut nousevat jopa 75 miljoonaan kuutiometriin. Kestävä taso olisi vieläkin korkeampi, yli 80 miljoonaa kuutiota. Merkittävistä hakkuumäärästä huolimatta Suomen metsissä on tällä hetkellä puuta 2,5 miljardia kuutiota eli metsät ovat koko ajan kasvaneet nopeammin kuin niitä on hakattu.

Teollisuusliitto toivoo, että metsästrategian päivityksessä metsien kasvulle asetetaan selkeä yli 120 milj. m³ vuotuinen tavoite. Vuotuinen runkopuun käyttö on riippuvainen teollisuuden suhdanteista, joten hakkuu tavoite pitää olla sidottu metsien kasvun antamaan hakkuumahdollisuuteen, näin teollisuuden ja ilmastomuutoksen tarpeet tulee huomioiduksi riittävällä tavalla. Metsästrategiassa tulisi olla selkeä tavoite metsäpinta-alan lisäämiseksi.

Metsien kytkeytyneisyyttä ja eri tavoitteiden yhteensovittamista edistetään hyvällä alueiden käytön suunnittelulla ja kehittämällä uusia toimintamalleja. Suojelun ja luonnonhoidon keinojen valikoimaa tulee tarkastella kokonaisuutena. Esimerkiksi kuolleen puun määrän väheneminen juuri Pohjois-Suomessa, jossa suojelupinta-ala on suuri, korostaa kokonaistarkastelun tarvetta. Vähätuottoisten kohteiden rajaaminen puuntuotannon ulkopuolelle tai joissain tapauksissa jopa niiden aktiivinen ennallistaminen sekä suon ja kangasmetsän reunavyöhykkeiden ekologisten erityispiirteiden hyödyntäminen tarjoavat mahdollisuuden luonnon monimuotoisuuden ja kannattavan metsätalouden samanaikaiseen edistämiseen.

30.11.2018

Teollisuusliitto ry

Riku Aalto, puheenjohtaja

Lisätietoja: Puutuotesektorin johtaja Jyrki Alapartanen jyrki.alapartanen@teollisuusliitto.fi, 040 587 7563